

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
:: :: invoială :: ::

Unitatea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei
Numărul 4 Lei.

Boaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Biofobia

Curând și brutal, istoria a ținut să sfarme păcătoasa savantlăcărie a teoriilor lui Malthus. Tragic de crud, viața hohotește peste orgolioasa neputință a științei divinizate.

Peste plaiurile iremediabil îmbătrânitei Europe, clopotele sună în dungă. După Franța, a cărei natalitate de 18.2 la mia de locuitori făcea obiectul compătimirilor generale, Anglia află cu stupeoare că procentul ei este abia 16.7, Germania, că stă în anii din urmă mai rău decât Anglia; tot în scădere Italia și celelalte țări „culte”. Pretutindeni, în huetul mașinilor, în urlul yazzbandului, rând pe rând viața se stinge, biofobia sugrumă, încet dar sistematic, faimoasa biopolitică în fașă.

Bacilul biofobiei s'a încuibat și în trupul tinăr al neamului nostru. Cetiți dureros de documentatul studiu al dlui Dr. I. Nemoianu: „Contribuțiuni la problema copiilor în Banat” și vă vor trece fiori reci: Banatul, acest splendid colț de rai, e un vast și bine întreținut cimitir al neamului! — Pe alocurea numărul sufletelor românești a scăzut la 45% din ce a avut înainte cu 50 de ani și, dacă înstăritile ogrăzi bănățene vor continua să rămână pustii, fără gălăgie de copii, nu peste mult nu va mai fi cine să spună mândru: „tot Banatu-i fruncea”.

Această lentă stingere a vieții, la noi ca și aiurea, nu este pricinuită de cauze economice-sociale. Este, mai curând, o cumplită răzbunare a spiritului ultragiurat peste măsură de noul duh al materiei, răzbunarea moralei înădușite de geamătul păcatului biruitor.

„Bănățeanca — serie d. I. Bănățeanul în „Politica” din 5 Iulie c. — nu de aceea nu naște, că nu ar avea din ce să-și crească copilul, ci fiindcă o anumită moralitate și mentalitate păcătoasă a pus stăpânire pe bogatele sate bănățene”, mai rea decât cea din Franța, unde a rămas cel puțin cultul familiei, pe când la noi batjocorirea femeii însărcinate și a mamei cu mai mulți copii „forțează pe țărancă să înfrunte natura, de mulțori plătind cu viața avorturile provocate de moașele clandestine dela sate”.

În fața morții ce ne pândește, d. Bănățeanu cere urmărirea fără milă a moașelor clandestine, 98 la sută rămase azi nepedepsite, sancțiuni mai severe în codul penal care azi pedepsește numaiuciderea mamei vinovate, supravegherea medicilor mamoși cari azi fac milioane din avorturi, și mai pe sus de toate schimbarea „moralei curente” a satelor bănățene.

Autoritățile statului trebuie să meargă mână în mână cu inițiativa particulară, școala și, în primul rând, biserica! În Franța, până ieri disperată, sunt nădejdi de înviere. Este meritul bisericii catolice.

Iată un larg câmp de muncă pentru biserica „dominantă” a Banatului!

Părinți și copii

Iarăși problema educației tinerimei — Gânduri pentru sfârșit de an școlar

de A. C. ALBINUS

Înainte de întruparea lui Hristos, inimile au înghețat și sufletele s'au întunecat; s'a ridicat puterea atotstăpânitoare a păcatului. Dar și după venirea lui Isus au fost vremi de îngheț și întunecare. Și în trecutul apropiat, mirajul științei și tehnicei moderne pare că ne-a întunecat sufletele. Anumiți oameni de știință declarau cu ifos: „Am secționat trupul omenesc, și n'am găsit în el sufletul”. Alții spuneau sentențios: „Am examinat cu cele mai perfecte instrumente ale științei cerul, și n'am găsit nicăiri pe Dumnezeu Bibliiei”. Și, ca urmare, omenimea și-a întors privirea spre pământ. I-s'a părut că s'a întunecat cerul, și numai jos a văzut lumină. I-a slăbit interesul pentru chestiile ideale și mai ales pentru cele religioase. Credința în pronia cerească a dat loc indoelii și încrederii nelimitate în puterea științei și banului.

Marea prăbușire, însă, a cutremurat omenimea, a trezit-o și a făcut-o să vadă falimentul complet al științei. A văzut că știința, lipsită de călăuză sa naturală, credința, este un labirint, din care omenimea nu găsește cale de ieșire, și că banul, fără inimă iubitoare, nu e altceva decât o armă de distrugere. Acum tot mai stăruitor se impune convingerea, că știința numai atunci poate să fie binefăcătoare, dacă e întovărășită de credință. Rațiunea umană trebuie să fie însuflețită de sentimentul creator, de un ideal moral și superior.

Iată, că se apropie împărăția lui Dumnezeu! Suntem la începutul unei epoci de spiritualizare. Ca odinioară glasul prorocilor, așa străbate azi glasul slujitorilor bisericii, împrăștiind ceața de pe suflete.

În privința aceasta, e o emulație vrednică de laudă între societățile religioase care se cheamă biserici creștine. Și pentruca această ofensivă a spiritului să iase biruitoare, confesiunile creștine fac încercări de a se uni. Sunt și încercări pornite pe căi greșite. Dar sunt și acțiuni, cari ne umplu sufletele de cele mai mari mângăieri. Nu e mare mângăiere, că în Anglia curentul reformist, sau mai bine zis catolicizant, înaintează cu pas biruitor? Și nu e, în deosebi pentru noi, plină de nădejdi hotărîrea Sfântului Sinod din București, de a nu trimite de aci înainte pe cei mai aleși clerici ortodocși la universitățile protestante din Apus, ci la cele orodoxe și catolice?

Să dăm mărire și mulțumită lui Dumnezeu pentru lucrurile mari, pe care le pregătește în sânul popoarelor sale! Și, din partea noastră,

să ne străduim din toate puterile să accelerăm realizarea împărăției lui Hristos pe pământ. Iar aceasta se va înfăptui în inimile neprihănite ale generațiilor ce vin. *Copiii sunt nădejdea zilei de mâine.* Dela educația ce li-se dă, atârnă viitorul omenimei.

Lupta între cele două tabere potrivnice: credința și necredința, Christ și Antichrist, azi se dă, mai ales, în școală. Sunt cunoscute cuvintele lui Windthorst: „Pe câmpul școlii se va da ultima bătălie între biserică și lume”. De aceea munca și năzuința principală a bisericii din toate vremile a fost creșterea copiilor.

Acest principiu stă și la baza căsătoriei creștine. De aci legea lui Hristos, care nu suferă nici o excepție: „Ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă” (Mat. 19, 6). Și, sunt atâtea căsătorii nefericite! Minte omenescă ar judeca, luând în seamă numai binele soților de căsătorie, că e mai bine să se despartă acești soți nefericiți. Dar legiuitorul dumnezeesc în materie de căsătorie nu lasă nici o ușiță de scăpare, pentru nici un cuvânt. Căci mai presus de fericirea soților, este acel „bonum prolis”, fericirea copiilor. Și copii buni, generații sănătoase și morale cresc numai la căldura vetrei familiare.

Dimpotrivă, toate doctrinele și sistemele sociale care poartă în sine germenii anarhiei și distrugerii, atacă cei doi stâlpi ai societății: familia și religia. Și urmarea? Se vede lămurit în raiul Rusiei bolșeviste, unde, după știrile ce ne vin de acolo, nouă milioane de copii părăsiți de părinții lor, îmbrăcați în zdrențe și roși de boli, hoinăresc fără căpătâiu, trăind din jaf sau din cerșit. Ce primejdie grozavă este aceasta pentru omenime! Acești copii părăsiți sunt germenii disoluției și anarhiei sociale.

Cea mai grea și cea mai sfântă datorie a părinților creștini este creșterea copiilor. Copiii sunt comorile cele mai prețioase, date de Dumnezeu, pentru a le păzi și ocroti. Părinții au răspundere pentru sufletul copiilor, în fața omenimei și a lui Dumnezeu. Când îi dau la școală, împart grija și munca cu dascălii. Dar principala răspundere tot pe umerii lor apasă. *Părinții catolici, pentru a păstra nevinovat sufletul copiilor, vor trebui, de va fi nevoie, să facă cele mai mari jertfe.* În privința aceasta, dau exemplu strălucit părinții catolici din Franța, cari cu sacrificii enorme susțin școli particulare catolice. Înălătură în acest chip primejdia demoralizării

copiilor lor, pentru că în școlile statului majoritatea covârșitoare a dascălilor sunt ateii și francmasoni, radicali socialiști și comuniști.

În țara noastră, în privința aceasta primejdia nu e atât de amenințătoare. Mulți dascăli din țara mamă și majoritatea dascălilor din provinciile alipite sunt apărători ai educației religioase. Dar părinții vor trebui, totuși, să fie cu multă băgare de seamă și să urmărească cu grijă asiduă creșterea morală a copiilor, acasă și în școală, și mai ales acum, la sfârșit de an școlar, când iarăși îi au sub imediată supraveghere. Acum e mai cu seamă timpul să le revizuească și să le ia în seamă nu numai hainele, situația școlară și sănătatea trupească, ci și sănătatea sufletului. Să le controleze împlinirea datoriilor religioase. Și dacă vor observa începutul unei boli, să-și dea toată străduința s'o vindece. Să umple sufletul copiilor lor cu frica lui Dumnezeu și evlavie, cu ascultare de biserică și dragoste pentru deaproapele.

În acest chip, părinții creștini vor agonisi copiilor lor cea mai frumoasă moștenire. Vor da bisericii fii buni, societății membri folositori. Și, vor pregăti înfăptuirea împărăției lui Dumnezeu pe pământ.

O nouă declarație a fostului principe moștenitor. Publicându-se actele referitoare la declararea divorțului civil dintre A. S. Regală principesa-mamă Elena și fostul principe moștenitor Carol Caraiman, a ajuns să fie cunoscut și punctul de vedere reprezentat prin avocatul soțului pârât (d. E. Paniazi) care a fost însărcinat să facă următoarea declarație:

„Mandatarul meu mă autorizează a face următoarea declarație în numele său, cu rugămintea de a fi trecută în procesul-verbal al ședinței de astăzi.

„El nu poate decât să regreta că o lege specială a găsit cu cale să stabilească un regim particular pentru Familia Regală, căci în cugetul său socotea că ar fi trebuit să-i fie aplicat dreptul comun.

„Nu înțelege a achiesa la cererea de despărțenie, căci a sperat în totdeauna într-o reconciliere”.

„Pentru a se apăra aici ar trebui să explice motivele de ordin politic, cari au provocat situația actuală, dar își rezervă să facă aceasta la momentul când va crede de cuviință și față de cine va socoti cu cale, cu speranța că i se va recunoaște dreptatea.

„De aceea nu se justifică astăzi, ci se referă la aprecierea onor. Curții de Apel”.

Cu toate aceste excepții, divorțul a fost decis și deciziunea a intrat deja în putere de drept.

Un glas ortodox

Se știe că mitropolitul Sibiului până bine de curând a făcut, deschis și pe față, jocul politic al guvernelor liberale și averescane, în cari a căutat, în schimb, tovarăși de luptă împotriva bisericii noastre. După marea bătălie a legii cultelor I. P. S. Sa și-a schimbat brusc ținuta. Gazetele sale spun lămurit, că liberalii „au stat destul la cărmă, să mai vie și alții” („Lumina Satelor” din 10 Iunie). Faimoasa intervenție din Sfântul Sinod în chestiunea jurământului dela Alba-Iulia, cu violenta discuție încinsă între ministrul cultelor și Sibiu, a pecetluit definitiv ruperea prieteniei vechi și noua orientare politică.

În sinul partidului național-țărănesc noua atitudine a mitropolitului dela Sibiu a fost salutată, cum era firesc, cu vădită bucurie. Fruntașul din Bănat, d. Sever Bocu, a făcut să apară din acest prilej, în presa partidului, un interesant articol despre „mitropolitul Bălan”, prin gestul căruia s'au adunat „toate forțele vii ale națiunii iarăși laolaltă”.

Articolul vorbește și despre lupta confesională, în fruntea căreia a stat, de bună credință (?), mitropolitul Bălan. Constată, că ea a servit interese pur politice, în chip deosebit în 1926, când obiectivul ei precis era „de a împiedeca venirea unui unit în fruntea trebilor statului;” „Inversunarea însă cu care s'a apărât biserica atacată, fanatismul ei convins, unanimitatea ei ce n'a cunoscut defecțiuni, în vreme ce ofensiva se prăbușia la primul contact cu oportunitățile aleatorii, dovedesc nu numai indestructibilitatea unirei cu Roma, ci și nesinceritatea inițială a atacului.” Iar despre sfârșitul luptei, în care mitropolitul Bălan a încercat o „cumplită desiluzie”, fiindcă a rămas singur, articolul trasează următoarea iconă sugestivă:

„Cum au sfârșit însă ceilalți campioni ai luptei contra Romei? În antișambra Papei și a cardinalului Gaspari, unde și-au depus armele. Regele muribund implora absoluția Papei;

*) Sublinierea este a noastră.

N. R.

Conu Alecu părăsia fără vreau lumea această și lupta religioasă, care pentru el nu avea decât a doua zi, după ce-și dădu efectele ce se puteau aștepta dela ea, înlăturarea partidului național dela putere; iar Ion I. C. Brătianu, al căruia el în taină și fără știrea celorlalți Concordatul pe care, ce credeți, cine trebuia să-l iscăiească a treia zi de Paștele ortodoxe, în cancelaria Vaticanului? — d. Vasile Goldiș Secretul era atât de bine păzit, încât mitropolitul Bălan nu află decât după un an, când ne mai putând întârzia ratificarea Concordatului, guvernul liberal îl aduse în discuția Camerelor, în cadrele unei legi a cultelor. Ea servia de prilej pentru ratificarea Concordatului. Ea slujea și o cauză: reînchiderea procesului confesional, în van și fără conducere redeschisă de oameni, cu alte nevoi și interese. În ziua de 12 Aprilie, Concordatul primea și sancțiunea de lege a Sanctității Sale Patriarhului. Așa se termina lupta: cu o strălucită victorie a episcopatului unit, care-și apăra credința în Senat cu o frenezie, cu talent, și, cu o singură victimă nobilă: Mitropolitul Bălan din Sibiu, rămas izolat în combaterea lui. Concordatul trebuia iscălit tocmai de cei ce-l combătuseră iar poziția bisericii ortodoxe, moralmente slăbită prin abandonarea luptei, căci pe când I. P. S. S. se afla încă în tranșee, tovarășii săi încheiau cu „inamicul” pela spate pacea lor separată. Omeneste e ușor de închipuit de ce sentimente este dominat azi I. P. S. Sa mitropolitul Bălan.

Concordatul era necesar ca regulator al raporturilor noastre cu Vaticanul. Aceste legături nu sunt efemere și supuse schimbărilor vremii, cum crede ortodoxia. Mai mult, de-a fi întrebat eu ca ortodox, dacă ar fi măcar dezirabilă, o rupere a legăturilor noastre cu Roma, aş răspunde hotărât că — nu! *Eu cred într-o misiune permanentă a bisericii unite în istoria neamului nostru.* Ar duce prea departe să dezvolt aci această idee”.

Citiți și răspândiți: „UNIREA”

☐ ☐ **Folța „Unirii”** ☐ ☐

După Rusalii

Reflexii de actualitate la lumina limbilor de foc de Dumitru Neda

III

3. Ce va sămăna omul, aceea va și secera (Gal. 6, 7). Ogorul bisericii române e în mâinile noastre. Ogor primitiv și bine roditor. Barem de l-am însemăna cu grăunțe împrumutate dela Sămătorul Hristos. Ca să ne înveselim la vremea secerișului de albul holdelor, de aurul boabelor.

Cum ne-am bucurat de ținuta bărbătească și demnă a intelectualilor noștri când cu asaltul nesăbuit îndreptat împotriva bisericii unite, sub mantaua legii cultelor, de cei ce îi juraseră pierirea. Faptul acesta, a cărui amintire ne este încă proaspătă în minte — admirabila solidaritate a intelectualilor cu preoțimea lor întru apărarea aceleiași biserici — ne mângăie și ar trebui să ne zorească înmii și el la intensificarea manifestării noastre ca biserică conștiente de datorințele sale creștine, culturale și morale, pe cât de stăpână pe toate mijloacele acelei manifestări, pe atât și de neobosită și ingenioasă în aplicarea lor. Căci secerișul e bogat și în lumea intelectualității române. Inginerul Iustin Nicoară († 1926) pilduiește frapant fi-

nețea și capacitățile receptive de îmbierile eroicului evanghelic, a intelectualului român. Și dacă din povestea acestei vieți îngerești se deprinde, în surdină, și un glas ca de muștrare, acela ne sună nouă, preoților uniți. Iustin Nicoară a trebuit s'ajungă în Italia (Torino), ca să vadă și să simtă ce-i viața sfântă. Cum i-se mai întâmplase, tot unui român, lui Ieremia Valahul († 1625), cu trei veacuri mai în urmă (Neapoli). Atunci însă nu era biserica unită română. Dar acum...?

Ne înșelăm cumplit, dacă credem că mirenii așteaptă dela noi lecții de grafologie ori indicații într'ale aeronauticii (ca să nu pomenim alte celea). Ei văd în noi, cu tot dreptul, pe oamenii spiritului, pe exponenții doctrinei religioase, creștine, pronunțat creștine, și le place să ne comportăm ca atari. Nu-i făcută anume pentru noi, dar ni-se potrivește de minune, zicala: Poartă-te cum ți-e vorba și vorbește cum ți-e portul. Intunecul într'ale credinței e atât de mare la prea mulți dintre cei „cu carte”, lumea e atât de naivă pe lângă toată civilizația ei (nu văzurăm bărbați mândri de „știință” și lipsa lor de „prejudiții”, stând smirna la picioarele unor șarlatani spirițiști?), apărătorii destoinici ai adevărului, reprezentanții autoritativi ai moralului evanghelic atât de puțini, pescutorii în tulbure, cei cu deviza: *Mundus vult decipi, ergo decipiatur*, atât de mulți și atât de iscușiți în plasarea pilulelor tonice a lor, încât divagarea preotului pe terenuri străine

rostului și chemării sale primordiale e mai degrabă o dezertare dela datorie decât o prestație vrednică de el, pe măsură ce specialistul unei discipline profane va prima pe teologul și va spălăci înștr'insul pe preotul Legii Noue. 1)

Lumină din lumină și viață din izvoarele vieții a cărei paznici și împărțitori suntem, iată ce cer dela noi mirenii de bun simț, în prima linie. Să ne facem deci vase de bună treabă Cuvântului și să le împlinim dorința vom avea și noi savanți ca Ampère, militari ca Gaston de Sonis, profesori ca Contardo Ferrini, politicieni și patrioți ca Daniel O'Connell, oameni ai justiției ca Leo Papin-Dupont, tineri ca Fr. Ozanam, tot unul și unul „integer vitae scelerisque purus”, caractere impunătoare, personalități cuceritoare, stâlpi societății, temelii țării, mângăiere bisericii, razim zilei de mâine dat fiind că

Iustum ac tenacem propositi virum

Si fractus illabatur orbis

1) Fr. W. Förster atrage atenția celor îmbătați de valva lui H. St. Chamberlain asupra primejdiei ce consistă în primirea de bani buni a combinațiilor științifice în cari aproape nici când nu se spun neadevărateți, dar totdeauna se intercalează semiadevărateți chiar și observațiile juste așa sunt formulate, grupate și interpretate, că devin mincinoase. Cf. Fr. W. Förster, „H. St. Chamberlain als Interpret der westlichen Zivilisation”, în „Die neue Rundschau”, fasc. 5 din 1917. Respectul necondiționat al lui A. C. Popovici pentru acest interpret al civilizației apusene e cunoscut.

Pentru Șoimușul

Sumele intrate până acum pentru refacerea parohiei Șoimușul au fost investite în chipul cel mai norocos, și binecuvântarea ce s'a dat Dumnezeu trecută — în numele I Preasfințit Sale pâr. mitropolit Vasile — noilor așezăminte, a statornicit pentru totdeauna prestigiul bisericii noastre în părțile acelea.

Parohia Șoimușul mai are însă și destule alte necazuri și de aceea încrețim cu bucurie, că contribuțiile se urmează înainte, arătând de astădată în fruntea listei chiar oferta de 4000 lei a pâr. mitropolit. În întregime, noua listă de contribuiri se prezintă pe cum urmează:

I. P. S. Sa pâr. mitropolit Vasile	4000
Procoșmea din vic. Hăgărașului	2764
Dna Olyga Dr. Vicaș, Arad	600
Primăria „Bahnea“	500
Un credincios din Copru	490
Bunca „Ajutorul“, Agriștiu	300
Of. parohial, Gurba	200
Ioan Baciu, Lugoj	200
Parohia Rediu	200
Pâr. Alex. D. Donescu, Gurghiu	150
Parohia Florești	141
Eufrosina Pop, văd. preoteasă C.-SMărtin	100

Dar cu acestea nu s'a terminat și să sperăm că vom mai putea încreta donații frumbase puse în serviciul credinței mântuitoare.

Știri mărunte

Personale. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe pâr. *Constantin Rusu* adm. parohial la Baciu, iar pe absolventul de teologie *Ioan Oniga* pedagog la Internatul vancean de băieți.

Alți membri noi ai Academiei române. Afară de membrul activ d. Silviu Dragomir, sesiunea generală din acest an a mai ales ca membri corespondenți pe următorii: *M. Capidan* la secția literară, *Dr. C. Parhon* la secția științifică, *Andrieșescu*, *Ionescu Dolj*, *Const. Marinescu* și *Gheorghe Brătianu* la secția istorică,

Impavidum ferient ruinae (Horatius: Carm. III. 3. Ad. Caesarem Augustum) și tot odată dat fiind că atari sunt sufletele croite în atelierile bisericii, călitate în focul Spiritului Sfânt!) și nu acele „inimi reci, harfe sdrobite“ ce-și șuieră strident, printre dinți, criticele sarbede asupra unor orânduiești a căror structură n'o cunosc și nici n'au cunoscut-o cândva, a căror vitalitate n'o încearcă, nici n'au încercat-o cândva.

Mirenii noștri au dreptul să fie introduși în frumsețile fermecătoare ale crezului creștin, au dreptul să se împărtășească de imensele comori harice ale bisericii, au dreptul să se nevoiască și să aspire la cea mai mare onoare ce se poate da în sânul acestei instituții de origine divină: la cinstea altarelor. Celelalte drepturi toate în raport cu acestea și cu acela de-a intra în tagma hieratică (căsătoria nefiind piedecă), is de minusculă însemnătate și ade-

1) Cugetătorul german *R. Eucken* numără între priecurile prăbușirii militare a neamului său și lipsa consistenței morale (Mangel an moralischer Haltung), moliciunea și fiica acesteia: lipsa de voință tare. »Sklaven der Luste taugen nicht zu Helden«, constată cu amarăciune dânsul. Cf. Dr. R. Eucken: Was bleibt unser Halt? Leipzig 1918 (După »Stimmen der Zeit«. Vol 97 pag. 238 Nr. 9 din 1919) — Cum se adeverește vorba Scripturii: Dreptatea înalță neamurile, iar păcatele imputinează semințiile (Pilde 14, 35)! Putreziciunea răspândită în sus și în jos duce la dezastru, inevitabil. Cine ne va face care pe noi Români să înțelegem acest adevăr și să tragem învățămintele lui?

iar dintre străini pe d. *C. Tagliavini* la secția literară, *R. Jeannel* (Cluj), *R. Kettner* (Praga) și *Dr. V. Petcovici* (Belgrad) la secția științifică. În sfârșit cu membri onorari au fost proclamați următorii: *P. Negulescu* fost ministru, d. *Pierre Fermier*, cunoscut minerolog și pietrograf, *Maurice Caullery*, distins biolog dela Sorbonna, *Iosif Morosevitz*, prof. geolog la Varșovia și *Dr. Cyril Purkine*, prof. la polytechnica din Praga.

Di N. Iorga a fost ales membru al Academiei din Veneția. Această onoare făcută marelui nostru savant, nu este numai un omagiu adus personalității și operei lui, ci trebuie considerată ca o cinste deosebită pentru cultura românească. Pentru d. N. Iorga această distincție înseamnă o titlatură mai mult la celelalte onoruri, prin care Apusul luminat vine să aprecieze și recunoască geniul și activitatea cu adevărat prodigioasă a ilustrului nostru profesor.

Adunarea generală a secțiilor „Astreii“. Intrunite la Cluj pe ziua de 29 Iunie, sf. Petru și Pavel, secțiile literare științifice ale »Astreii« au avut anul acesta o adunare generală din cele mai bine cercetate și grație muncii depuse de noul ei secretar literar, pâr. I. Agârbiceanu, se simte pe întreagă linia o înviorare în munca acestora. Discuțiile, cari înfățișau munca din anul trecut și căutau noi puncte de orientare pentru viitor, au fost din cele mai animate. Iar ca rezultat al lor s'au fixat următoarele hotărâri: 1. Despre activitatea secțiilor se va prezenta în viitor un singur raport sumar prin secretarul literar al secțiilor. 2. În viitor ședința plenară a secțiilor va avea loc la 21 Maiu, sfinții Constantin și Elena. 3. Toate broșurile populare se vor tipări la centru, făcând parte din biblioteca populară a »Astreii«. 4. La ședința plenară secțiile vor prezenta și un proiect de buget precum și o dare de seamă asupra gestiunii financiare a anului trecut. 5. Se va înființa un organ de desfăcere a publicațiilor »Astreii«. — Mai amintim că dd. *Iuliu Enescu* și *Vasile Vaicu* au fost proclamați membri activi ai secțiilor social-economice, iar d. *Seb. Stanca* a fost ales membru corespondent în secția istorică.

seori, în loc să fie spre bine, se fac spre pierzare. Celea ce se petrec la ortodocși când cu alegerile parohiale și nu odată și arhieriești, sunt concludente până la desgust pentru destui și de ai lor.

Noi, în această privință, e bine deci dacă „cum suntem, așa rămânem“. Și neasemănat mai bine și mai înțelept lucru va fi dacă vom întări curentul de interes și simpatie față de credință, preocupările și practicele ei, curent ce crește și se întărește pe zi ce merge, aiurea și la noi, tot mai mult convingându-se capetele gânditoare, cumcă

Den heissen Durst der Seele stillt
Kein Brunnen, der auf Erden quillt (Geibel).

Regretăm tăcerea „Culturii Creștine“ și avem temei să credem că tipăriturile „Sf. Uniri“ acuși vor împlini un gol simțit, iar tinerimea universitară, nădejdea zilelor ce vin, va avea dese prilejuri să audă și în conferențe la nivelul științific al vremii, puse la cale de membri cutărei *Asociații religioase* a tinerimii, glasul cuminte și sigur de sine al bisericii, dacă nu de alta și numai pentru a da de minciună pe cei cari spun că între noi și biserica Romei — prăpastie mare este.

Momentul e prielnic. — Iar *Unirea deie Domnul să bată cât mai curând la ușile noastre în opt fețe.*

Locale. Rând pe rând, școlile noastre au încheiat încă un an de muncă rodnică. Întâi cele secundare, deosebit cursul inferior și apoi cel superior, pe urmă Academia de teologie, la sârbătoarea ss. apostoli Petru și Pavel. Incheierile de an au avut, la toate, caracterul festiv potrivit însemnătății momentului. După s. liturghie, cu predică ocazională și dexologie, s'a făcut darea de seamă asupra mersului învățământului din școala respectivă — constatându-se pretutindeni un real progres față de trecut —, s'au făcut premiile celor distinși și, în urmă, dându-li-se sfaturi părințești pentru lungă, prea lungă vacanță, elevii au fost dimiși la vetrele părințești.

— Luniă trecută s'a publicat *rezultatul examenului de bacalaureat*, care se prezintă de astădată sub media obișnuită la examenele de bacalaureat date la noi în anii din urmă. Din cei 113 candidați prezințați la examene au satisfăcut abia 52, deci numai 46 la sută. Din aceștia 36 au fost elevi ai liceului nostru de băieți, 10 eleve ale liceului nostru de fete, 5 elevi ai liceului de stat din Dumbrăveni și unul fost elev (nereușit odată) al liceului din Odorheiu. — În alte părți rezultatul a fost și mai rău.

— Dumineca trecută, în 30 Iunie, a avut loc în sala de gimnastică a liceului de băieți *concertul dnei Aca de Barbu*, cunoscuta cântăreață a Operei din Cluj. Dată fiind simpatia de care se bucură la noi distinsa artistă, concertul bine reușit a fost viu aplaudat de auditorul select, care a avut norocul a fi de față.

Nouă măsuri la C. F. R. Cu începere dela 1 Iulie s'au introdus la C. F. R. câteva măsuri noi, cari e bine să fie cunoscute și din partea cititorilor noștri. Legitimațiile de călătorie bunăoară se vor ridica pe viitor numai la ieșirea din stațiuni și ceice nu vor putea prezenta aici biletele de călătorie, se vor considera contravenienți și vor fi puși la plata amenzilor tarifare, plus taxa de călătorie. În caz că nu se poate stabili, că de unde vine călătorul, se va percepe taxa de cl. I dela stația de pornire a trenului. O altă dispoziție privește peronul, pe care nu se va putea ieși decât cu bilete de peron, ori de călătorie și aceasta încă numai cu 15 minute înainte de plecarea sau sosirea trenului.

Un institut economic din Viena. Conferența economică a statelor din Europa centrală, ținută în primăvara acestui an la Viena, a hotărât înființarea unui institut economic cu scopul de a pregăti colaborarea economică și culturală dintre statele din bazinul dunărean. Din încredințarea conferenței, proiectul Institutului a fost lucrat din partea delegatului maghiar Dr. Hantos, care și-a terminat lucrările, încât Institutul va putea lua ființă încă la toamnă. Sediul lui va fi la Viena, și conducerea va fi încredințată alternativ statelor dunărene: Austria, Cehoslovacia, Polonia, România, Ungaria și Iugoslavia.

† **Văd. Nastasia Porușiu n. Rusu**, o mătușă a directorului nostru, s'a stins în Ceanul mic la 30 Iunie c. în anul 82 al vieții și 7 al văduviei sale. O deplâng numeroase rudeni. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“

Dr. B. Cluj. Încă nu cunoaștem mai de aproape resorturile intime ale atacului violent ce ni-a venit dela Gherla, dar nu putem crede ca el să derive din cercurile înalte la cari vă gândiți.

„Foia diecezană“. **Caransebeș.** Spuneți, vă rugăm părintelui protopresbiter Al. Muntean a lui Vasile, că greșește cumplit în articolul său »Superficialitate sau altceva«, (Nr. Dvoastră dela 1 Iulie c.), când se turbură pentru »îndrăzneala« cutărei preot romano-catolic, care se gândise să admită botezul ortodox al unei »odrasle« aparținătoare legii sale. Noi știm, că botezul creștin nu este decât unul (»un Domn, o credință, un botez«) și atunci ori admitem valoarea botezului administrat de diferitele confesiuni creștine, ori încetăm de a le mai considera atari. Una din două. Căci este un non sens a le socoti creștine și a nu admite că ar putea da valid botezul. Or, catolicismul nu contestă valoarea botezului

conferit din partea ortodocșilor, ba învață că botezul se poate administra valid și din partea unui necredincios, numai să aibă intenția de »a face ce face biserica«. Și pe cât știm, tot aceasta e și învățătura bisericii ortodoxe. Ne mirăm deci, cum se poate ca, într'un organ oficial al ortodoxiei, un protopresbiter să-și pună întrebări ca acestea: »Cum va săvârși preotul gr. ort. cu abandonarea simbolului credinței religiei sale un botez romano-catolic? Și ce însemnează a oferi spre botez un vlăstar romano-catolic preotului ortodox român? Și ce valoare poate avea botezul unui preot ortodox pentru confesiunea romano-catolică? Are oare cutezanța preotul rom. catolic a primi botezul ortodox de valabil și la romano-catolici? — În fața acestor întrebări curioase ne punem și noi întrebarea dacă avem de-a face, în cazul acestui »hangoș« protopresbiter, cu »superficialitate sau altceva«. Și poate n'ar strica să ne dați câteva lămuriri.

O. Hurduceni. În numărul din Joia trecută al »Gazetei Transilvaniei« dela Brașov găsiți indicații referitoare la toate stațiunile noastre balneare datorite dlui Dr. Mircea Suciu Sibianu. Reținem totuși, pentru a vă servi, partea care vă interesează: »In afecțiunile de rinichi, ficat și căile biliare și mai cu seamă a căilor respiratorii, sunt indicate cu deosebire apele alcaline cloruro-sodiu: Slănicul Moldovei, Sângeorzul român, Bodoc, Repati-Bixad, Malnaș, Zizin, și dintre cele mai mici la Nordul Transilvaniei: Maria și Stoiceni. Similare streine: Vichy, Karlsbad, Marienbad, Ems, Salsbrunn. — Franzensbad-ului cehoslovac, respective Reichenhall-ului austriac îi corespunde la noi mai bine Tekirghiolul.

L. Alba-Iulia. Am primit 100 Lei. Achitat până la finea anului curent. Adresa am schimbat-o. Noul Testament se poate avea dela Librăria seminarială din Blaj.

S. Strasbourg. Am primit 200 Lei. Achitat până la 31 VII 1928. Adresa se va schimba conform dorinței.

Oficial parohial. Mititeia. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

D. Valea lungă. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

P. Domim. Am primit suma trimisă, din care 180 Lei s'a transpus »U. P.«

P. Hunedoara. Abonamentul pe anul curent l-am primit.

Dr. D. Cluj. Am primit suma de Lei 200.

Parohia română unită — Iernut

Nr. 275—1928

Publicație de concurs

Pentru edificarea bisericii gr. catolice din Iernut (jud. Târnava mică) se publică prin aceasta concurs asupra lucrurilor de:

1. Pământ, zidărie, terasament, beton și beton armat.
2. Cioplitor de piatră și sculptor.
3. Dulgherie.
4. Acoperiș (țiglar).
5. Tinichigiu.
6. Tâmplărie, lăcătuș, vopsitor, și sticlărie.
7. Lucrări de fier.

Oferte se poate înainta pentru toate lucrările, sau numai pentru unele.

Oferta se va înainta în ziua de 20 Iulie 1928 la orele 11. în biroul parohiei, respective protopopiatului gr. catolic din comuna Iernut.

Condițiunile de concurs, proiectul de contract, planurile, se pot vedea în orele oficiale oricând până la data de mai sus, în biroul protopopiatului din Iernut.

Tot acolo se pot primi blanchetele și devizele de lucrări, cu prețul de 15 Lei per pagină.

Iernut, la 2 Iulie 1928.

Alexandru Papiu
paroh-protopop

Nicolae Orza
curator primar

S'a deschis

în Cluj, strada Regele Ferdinand, (fostă Vesselény), Nr. 3 cea mai nouă prăvălie de manufactură și mărunțișuri:

„GOBELIN“

Lucruri înepute și pietate, eiorapi, mănuși, furnituri etc.

Prețuri solide, ieftine! (555) 8—10

PICTOR
Bisericesc Român

În atelierul meu se execută, în orice mărime cu prețurile cele mai reduse și în mod foarte convenabil:

Icoane sfinte (nouă și renovate), iconostase, cruci, prapori și altele.

Zugrăvirea se face în oleu, pe pânză, o o o lemn, zinc etc. o o o

Cer sprijinul On. obște române!

Agârbiciu, jud. Târnava-mare.

NICOLAE BACIU

pictor bisericesc

(521) 1—3

MOTTO :

Cumpărarea unui pian este o chestiune de încredere

Cea mai mare garanție pentru aceasta este eminentul renume al firmei

I. TRISKA

existență de 58 ani

ca singurul și cel mai mare magazin de specialitate în Ardeal. — Reprezentanta generală a marcei mondiale:

F Ö R S T E R

P I A N E

Se pot cumpăra și pe lângă condițiuni de plată în rate mai lungi

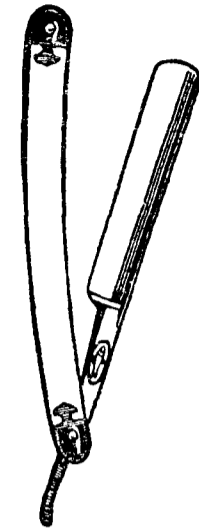
CLUJ, Strada Șaguna Nr. 14. Telefon 9. 5—1:

RECLAMA

este sufletul comerțului

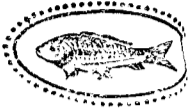
Mărfuri de oțel Solingen

Tacâmuri, briciuri de ras, bricege, foarfece de prima calitate oțel și lucrare, expediate 14—? prețurile originale ale fabricii.

M. MEIXNER
CLUJ, Str. Samuil Micu

Cataloge se trimit, la cerere, gratis și franco.

Recomandăm următoarele comenzi de probă:

1 briciu de ras Solingen, ascutit cel mai fin Lei 1

1 briceag elegant pentru dâi, cu 2 cuțite, cu toc de sidex Lei 1

1 foarfeacă fină nichelată, lungă de 15 cm. Lei 2

Toată garnitura se trimite franco

Antoniou Zeiler

pictor academic

execută

ICONOSTASE

și orice altă pictură pentru bisericii românești

Atelier fondat în 1903

BLAJ județul Târnava-mică

Aparate de Radio, gratis!

Firma germană mai jos însemnată trimite, pentru scopuri de reclamă și recomandare mai departe. în România, un număr mai mare din aparatele sale de Radio-recepțiune, până la aparate cu patru lampe, cari apoi rămân proprietatea respectivului. Cu trimiterea acestor aparate nu este înpreunată nici o îndatorire. Micile cheltuieli (spese de transport, de pachetare etc., etc.) le va suporta primitorul.

Cei interesați, să binevoiască a-și trimite adresa, precis și lămurit, pe o cartă postală, la:

Radioversand E. Gräb & C. Rottloff

BERLIN N 4, Gartenstr. 100

511 (1—2)